

Список використаних джерел:

1. Бородина М. А. Диалекты или региональные языки? (К проблеме языковой ситуации в современной Франции) / М. А. Бородина // Вопр. языкознания. – 1982. – № 5. – С. 38.
2. Гак В. Г. Теория и практика перевода. Французский язык / В. Г. Гак, Б. Б. Григорьев. – М.: Интердиалект+, 2003. – С. 127.
3. Сидоров А. А. Региональная лексика французского языка: происхождение, статус, функционирование и перспектива существования в региолектах и общенациональной языковой системе: автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.05. Романские языки / А. А. Сидоров. – Воронеж, 2008. – С. 20.
4. Смирнова Л. Д. До проблеми запозичених та іншомовних слів / Л. Д. Смирнова [Електронний ресурс] // Наукові праці. Філологія. Мовознавство. – Т. 119. – Вип. 106. – 2009. – С. 33.

Піддосова Т.С.

*кандидат філологічних наук, старший викладач,
Херсонська державна морська академія*

АРГУМЕНТАТИВНА ТА СУГЕСТИВНА ФУНКЦІЯ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ІМЕН ТА НАЗВ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ДЕТЕКТИВАХ Д. БРАУНА

В останнє десятиліття характерною особливістю західноєвропейського літературного процесу є розробка детективних жанрів з використанням прийомів інтертекстуальності і так званого принципу «подвійної адресації». Завдяки своїй здатності освоювати будь-який життєвий матеріал і вмщати його в чіткі рамки захоплюючого сюжету детектив є одним з найбільш популярних жанрів. Зараз це найактивніший жанр, що знаходиться на вістрі пошуку інтерпретацій сучасної реальності, який пропонує прості й зрозумілі орієнтири. Крім того, детектив привертає увагу письменників і з точки зору літературного експерименту: в ньому можуть бути об'єднані й синтезовані елементи різних оповідних жанрів, наприклад, історичного, психологічного, сімейно-побутового, пригодницького романів.

Метою дослідження є проаналізувати прагматичні функції прецедентних імен та назв в інтелектуальних детективах Д. Брауна.

Слідом за П.Ф. Кольєром, ми розглядаємо інтелектуальний детектив як різновид класичного детектива, в центрі якого перебуває інтелектуальна загадка, яка розкривається за допомогою інтелектуальних здібностей слідчого [1].

У детективі, особливо інтелектуальному, ми маємо справу з героєм-інтелектуалом, вченим. Інтелект – це головна властивість знаменитих сищиків. Можна сказати, що герої є втіленням чистого розуму, гіпертрофованого інтелекту, що стає особливо очевидним на тлі їх «пригніченої» тілесності (фізична форма героїв не відповідає силі їх розуму). Слід звернути увагу на те, що герой Д. Брауна Роберт Ленгдон навпаки був у гарній фізичній формі, оскільки регулярно займався плаванням. Ще однією особливістю цього персонажа є його ейдетична пам'ять, адже професор мав глибокі знання не лише з релігійної символи, але й з історії, мистецтвознавства, архітектури. Головному герою американського письменника доводиться розплутувати злочини, пов'язані з історичними товариствами «Іллюмінати», «Пріорат Сіона», масонами, знаходити таємні послання в картинах «Мона Ліза» Леонардо да Вінчі та «Меланхолія» Альбрехта Дюрера, а також у художніх творах «Діаграми» Галілея і «Божественна комедія» Данте Аліг'єрі.

Відмінність творів про Роберта Ленгдона від класичного детективу полягає в тому, що розкриття вбивства не є центральною проблемою, воно є тільки поштовхом для відкриття більш серйозних таємниць. Наприклад, у «Коді да Вінчі» Роберт Ленгдон і його помічниця мають не тільки знайти вбивцю Соньєра, а ще й розгадати таємницю, яку він залишив, – таємницю знаходження Святого Граалю. Якщо в будь-якому класичному детективі увагу зосереджено на відновленні історії злочину, то в інтелектуальних детективах Д. Брауна на цьому зовсім не акцентовано, на першому плані – саме процес розслідування, пошук істини та відновлення порядку. Головний герой у жодному разі не відсторонений, він перебуває в самому епіцентрі подій і внаслідок цього потрапляє в небезпечні ситуації [6, с. 146–152].

Ще однією особливістю, яку можна простежити в інтелектуальних детективах циклу про Роберта Ленгдона, – це інформативність. Читачі отримують постійний потік інформації про історію, релігію, літературу та мистецтво за допомогою ремінісценцій, цитат, алюзій. Головний герой – учений, тому, розплутуючи таємницю, яка, як правило, певним чином пов'язана з областю його знань, він завжди коментує та пояснює речі, з якими має справу. З метою введення великих об'ємів інформації письменник використовує флешбеки, у яких Роберт Ленгдон згадує свої лекційні заняття зі студентами.

Головний герой творів Д. Брауна не є ні професійним детективом, ані детективом-аматором, він – учений, якого змушують або умовляють взяти участь у розслідуванні. Той факт, що розкриття таємниці в кожному детективі стає можливим тільки завдяки інтелектуальним здібностям героя, його обізнаності у сферах релігії, історії та мистецтвознавства, дає нам підставу вважати детективи інтелектуальними.

Цілком очевидно, що низка стилістичних та мовних ознак сучасних інтелектуальних детективів Д. Брауна продиктовані жанром. Оскільки події в більшості творів (окрім «Втраченого символу») розгортаються в чужій країні, текст насичений топонімами та реаліями. Код, який потрібно розшифрувати, як правило, представлено загадкою, анаграмою або віршем, тобто застосовано прийом мовної гри. Той факт, що всі твори – інформативні, зумовлює використання великої кількості назв сучасних технологій, обладнання та винаходів. Суттєву роль у побудові композиції творів відіграють назви пам'яток архітектури, літературних творів та витворів мистецтва, що відбивається в мові використанням прихованих та явних алюзій, цитат, ремінісценцій.

Прецедентні назви в художніх текстах Д. Брауна виконують аргументативну функцію, переконуючи читача в реальності подій, описаних в інтелектуальних детективах. У «Янголах та демонах», «Коді да Вінчі», виокремлено такі прецедентні назви організацій, телекомпаній, газет, товариств: Illuminati [3, с. 5], British Tattler, London Herald [3, с. 121], Wall Street Journal [3, с. 122], Opus Dei [4, с. 23], Priory of Sion [4, с. 95], Order of the Poor Knights of Christ

and the Temple of Solomon [4, с. 133], Rosicrucians, Knights of the Rosy Cross [4, с. 166], Supreme Council Thirty-third Degree [4, с. 91], Order of the Eastern Star [4, с. 209], Order Rosae Crucis [4, с. 223].

Прецедентні імена в художніх творах Д. Брауна виконують сугестивну функцію, передаючи читачу дух певної епохи, історичних подій Італії, Франції, США, розширюючи простір подій. У текстах інтелектуальних детективів присутні власні назви, виражені прізвищами відомих науковців, діячів культури, політики, церкви: Einstein, Galileo, Newton [3, с. 11], Copernicus [3, с. 16], Pope Pius IX [3, с. 61], Caravaggio [4, с. 2], Pope John Paul II [4, с. 35], Marquis de Sade, Baudelaire, Victor Hugo [4, с. 73], Einstein, Bohr, Hawking, Ptolemy, Pythagoras, Hermes Trismegistus, Newton [5, с. 43], Robert Fulton, Samuel Morse, Arthur C. Clarke [5, с. 62],

Назви географічних об'єктів виконують аргументативну функцію, переконуючи реципієнта в точній, документальній презентації реалії, даючи змогу читачеві подорожувати у просторі разом з героями та мандрувати по світу. Локалізація в національно-географічному просторі в інтелектуальних детективах Д. Брауна створюється за допомогою таких географічних назв: Sistine Chapel, St. Peter's Basilica [3, с. 52], Coliseum [3, с. 57], Tiber River [3, с. 57], Pantheon [3, с. 107], Louvre Museum, Paris [4, с. 2], Tuileries Gardens [4, с. 14], Arc du Carrousel [4, с. 14], Eiffel Tower, the Arc de Triomphe, the Seine, Sacré-Coeur [4, с. 65], Alban Hills, Castel Gandolfo [4, с. 125], Château Villette [4, с. 185], Temple Church [4, с. 285], Capitol [5, с. 13], Potomac [5, с. 16], White House [5, с. 26], Kalorama Heights [5, с. 66], Library of Congress [5, с. 127], prison Soganlik, Kartal district of Istanbul [5, с. 143], National Gallery [5, с. 179].

У «Коді да Вінчі», «Інферно» та «Янголах і демонах» виявлено топоніми *Fifth Avenue*, *Las Vegas*, *Stonehenge*, які виконують сугестивну функцію, передаючи читачу авторське ставлення до Парижа, корабля на протоці Босфор та розташування наукового обладнання. «Her eyes remained fixed ahead down the long thoroughfare of Champs-Élysées, the two-mile stretch of posh storefronts that was often called the *Fifth Avenue* of Paris» [4, с. 115].

«...drawing startled looks from tourists who were queued up waiting to board a flotilla of gaudily decorated dinner barges, complete with mosquelike domes, faux-gold flourishes, and blinking neon trim.

Las Vegas on the Bosphorus, Langdon moaned, powering past» [2, с. 1534].

«Langdon's gaze landed immediately in the center of the room, where a series of short pillars rose from the floor. Like a miniature *Stonehenge*» [3, с. 33].

За допомогою топоніму *Fifth Avenue* проводиться паралель між вулицею Парижа та проспектом у Нью-Йорку, відомим у всьому світі великою кількістю дорогих та ексклюзивних магазинів. У другому текстовому фрагменті судно порівнюється з містом на заході США, одним з найбільших світових центрів розваг і грального бізнесу. У третьому текстовому фрагменті постаменти у лабораторії Вікторії Ветра та її батька зіставляються зі Стоунхенджем, спорудою в графстві Уїлтшир (Англія).

В інтелектуальному детективі «Код да Вінчі» виокремлено топонім *Mount Vesuvius*, який виконує сугестивну функцію, посилюючи емоційну напругу від подій твору: «He now looked like *Mount Vesuvius* about to erupt» [4, с. 44]. Власну географічну назву *Mount Vesuvius* використано для опису почуття гніву та незадоволення капітана поліції Фаша під час розслідування вбивства дідуся Софі Невьо. У наведеному текстовому фрагменті почуття героя порівнюються з природним явищем виверження вулкана Везувія.

Отже, прецедентні імена та назви виконують в інтелектуальних детективах Д. Брауна аргументативну та сугестивну функції, тобто використовуються для підкріплення авторської думки, а також з метою навіювання читачу певних думок, ідей, спонування його до пошуку інформації.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія Кольтєра. URL: <http://enc-dic.com/colier/Detektiv-2659.html>
2. Brown Dan. *Inferno*. 2013. 1674 p. URL: http://www.vk.com/doc8069473_215629575?hash=2d99d0b5d2e7178
3. Brown Dan. *Angels and Demons*. 2000. 270 p. URL: <http://www.miracle-girl.com/angels&demons.pdf>

4. Brown Dan. The Da Vinci Code. 2003. 383 p. URL: http://hrsbstaff.ednet.ns.ca/engramja/ENG_11/The.Da.Vinci.Code.pdf

5. Brown Dan. The Lost Symbol. 2009. 345 p. URL: <http://www.etextlib.ru/Book/Details/25414>

6. Freeman H. Behind every great male writer. London: Guardian, 2006. P. 10–15.

Riazanov I.H.

Student,

Institute of Philology,

Borys Grinchenko Kyiv University

STYLISTIC PURPOSE OF TOPONYMS IN KENDRICK LAMAR'S GOOD KID, M.A.A.D CITY

Kendrick Lamar is a critically acclaimed rapper and songwriter, whose debut studio album *good kid, m.A.A.d city* may be described as a narrative consisting of linked audio tracks (songs) [5]. Being a conceptual album with a plot and a story delivered to the listeners through album songs [5], *good kid, m.A.A.d city* also carries a name of a *short film by Kendrick Lamar*: the sign telling it can be seen on both original and deluxe edition covers of the album [3].

Lyrics are of a great importance within a story told in the album as it unfolds through them. Events always take place somewhere if we talk about physical world, and in his lyrics Lamar frequently provides names of locations, therefore *good kid, m.A.A.d city* contains a plenty of toponyms, some examples of which are analyzed in the article with an aim of finding out the stylistic purpose of their usage.

According to Collins dictionary a toponym is a name of a place, a geographical name [1]. The album plot is set in Compton, a city with a rather high crime rate and gang activity [7]. The city's role in the rise of *gangsta rap's* popularity is significant as one of the revolutionizing albums of the 80's rap music *Straight Outta Compton* by N.W.A., made Compton famous in the world of hip-hop and was included into the list of 500 Greatest Albums of All Time by Rolling Stone magazine [8].